

BOSHLANG‘ICH TA‘LIMDA ONA TILI FANINI O‘QITISH: MUAMMOLAR VA SAMARALI YECHIMLAR

Buzrukova Xurshida Rustamxanovna

Namangan davlat pedagogika instituti 2-bosqich magistranti

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.23356460>

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang‘ich ta‘lim tizimida ona tili fanidan milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etishning o‘ziga xos xususiyatlari, mavjud muammolari va ularni bartaraf etishning samarali yo‘llari keng yoritilgan. Milliy o‘quv dasturining asosiy maqsadi, mazmuni va ta‘lim jarayonidagi ahamiyati tahlil qilinib, o‘quvchilarning bilim, ko‘nikma va malakalarini rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning o‘rni ochib berilgan. Shuningdek, ona tili darslarida o‘quvchilarning og‘zaki va yozma nutqini rivojlantirish, lug‘at boyligini oshirish, grammatik bilimlarini mustahkamlash, matn bilan ishlash, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuv ko‘nikmalarini shakllantirish masalalariga alohida e‘tibor qaratilgan. Milliy o‘quv dasturini amaliyotga joriy etish jarayonida o‘qituvchilarning yangi pedagogik yondashuvlarni qo‘llashdagi qiyinchiliklari, darslik va o‘quv-metodik materiallardan foydalanish bilan bog‘liq muammolar, o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish, ta‘lim jarayonini samarali tashkil etish hamda bilimlarni zamonaviy baholash mezonlari asosida aniqlash kabi masalalar ko‘rib chiqilgan. Bundan tashqari, ona tili ta‘limida interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar, muammoli ta‘lim, ijodiy topshiriqlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari tahlil etilgan. Maqolada milliy o‘quv dasturini samarali amalga oshirish uchun o‘qituvchilarning kasbiy va metodik kompetensiyasini oshirish, ilg‘or pedagogik tajribalarni ommalashtirish, dars jarayonida o‘quvchilarning faolligini kuchaytirish hamda nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan uyg‘unlashtirishga doir tavsiyalar ilgari surilgan. Shuningdek, ta‘lim mazmunini o‘quvchilarning yosh va psixologik xususiyatlariga moslashtirish, mustaqil ta‘lim olishga bo‘lgan qiziqishini rivojlantirish va ona tilini o‘rganishga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantirishning pedagogik ahamiyati asoslab berilgan. Mazkur yondashuvlar boshlang‘ich sinflarda ona tili ta‘limi sifatini oshirish, o‘quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini rivojlantirish va milliy o‘quv dasturining amaliy samaradorligini ta‘minlashga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: boshlang‘ich ta‘lim, ona tili, milliy o‘quv dasturi, ta‘lim islohotlari, kompetensiyaviy yondashuv, kommunikativ kompetensiya, lingvistik kompetensiya, nutqiy rivojlanish, pedagogik mahorat, metodik ta‘minot, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, didaktik o‘yinlar.

Bugungi kunda mamlakatimiz ta‘lim tizimida amalga oshirilayotgan keng ko‘lamli islohotlar yosh avlodga zamonaviy bilim berish, ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ma‘naviy dunyoqarashini kengaytirish hamda hayotiy kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilgan. Ayniqsa, boshlang‘ich ta‘lim bosqichi o‘quvchi shaxsining intellektual, ma‘naviy va ijtimoiy rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. Chunki aynan shu davrda bolalarda bilim olishga bo‘lgan qiziqish, mustaqil fikrlash, muloqot qilish, o‘z fikrini og‘zaki va yozma ravishda ifodalash kabi muhim ko‘nikmalarning dastlabki asoslari shakllanadi. Shu jihatdan boshlang‘ich sinflarda ona tili fanini zamonaviy talablar asosida o‘qitish, ta‘lim

mazmunini takomillashtirish va milliy o‘quv dasturini samarali amalga oshirish dolzarb pedagogik masalalardan biri hisoblanadi. Ona tili ta‘limi boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining nafaqat savodxonligini oshirish, balki ularning tafakkuri, nutq madaniyati, mantiqiy fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda ham muhim ahamiyatga ega. Ona tili darslari orqali o‘quvchilar so‘zlarning ma‘nosini anglash, gap va matn tuzish, o‘z fikrini izchil bayon etish, tinglab tushunish, o‘qiganlarini tahlil qilish hamda kundalik hayotda til vositalaridan to‘g‘ri foydalanish ko‘nikmalarini egallaydilar. Shuning uchun mazkur fanni o‘qitishda faqat nazariy bilimlarni o‘zlashtirish bilan cheklanib qolmasdan, o‘quvchilarning egallagan bilimlarini amaliy vaziyatlarda qo‘llay olishiga ham alohida e‘tibor qaratish zarur.

Milliy o‘quv dasturining joriy etilishi ta‘lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuvni kuchaytirish, o‘quvchilarning bilimlarni o‘zlashtirish darajasi bilan bir qatorda, ularni amaliy faoliyatda qo‘llash imkoniyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuv ta‘lim jarayonini o‘quvchi shaxsiga yo‘naltirish, uning individual imkoniyatlarini hisobga olish, mustaqil izlanishiga sharoit yaratish va o‘quv faoliyatini hayotiy tajriba bilan bog‘lashni nazarda tutadi. Bunda o‘qituvchi tayyor bilimlarni yetkazib beruvchi sifatida emas, balki o‘quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etuvchi, ularni izlanishga undovchi va o‘zlashtirilgan bilimlardan samarali foydalanishga yo‘naltiruvchi pedagog sifatida namoyon bo‘ladi. Shu bilan birga, milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etish jarayoni muayyan muammolar bilan ham kechmoqda. Jumladan, ayrim o‘qituvchilarning kompetensiyaviy yondashuv asosida dars tashkil etish bo‘yicha metodik tajribasi yetarli emasligi, an‘anaviy o‘qitish usullaridan to‘liq voz kechishdagi qiyinchiliklar, o‘quv topshiriqlarini o‘quvchilarning individual xususiyatlariga moslashtirish zarurati hamda zamonaviy baholash mezonlarini qo‘llash bilan bog‘liq masalalar shular jumlasidandir. Bundan tashqari, dars jarayonida o‘quvchilarning barchasini faol ishtirok etishga jalb qilish, ularning nutqiy imkoniyatlarini rivojlantirish va nazariy bilimlarni amaliy ko‘nikmalar bilan uyg‘unlashtirish ham o‘qituvchidan yuqori pedagogik mahoratni talab qiladi.

Mazkur muammolarni bartaraf etishda o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini muntazam rivojlantirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish, interfaol metodlarni dars mazmuniga muvofiq tanlash va o‘quvchilarning mustaqil faoliyatini qo‘llab-quvvatlash muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, ona tili darslarida didaktik o‘yinlar, muammoli savollar, ijodiy mashqlar, matn tahlili, guruhli va individual topshiriqlardan foydalanish o‘quvchilarning fanga bo‘lgan qiziqishini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, o‘quvchilarning bilimlarini baholashda faqat yakuniy natijaga emas, balki ularning o‘quv jarayonidagi faolligi, mustaqil fikrlashi, xatolarni tahlil qilishi va o‘z bilimini amaliyotda qo‘llay olishiga ham e‘tibor qaratish lozim. Mavzuning dolzarbligi shundaki, boshlang‘ich ta‘limda ona tili bo‘yicha milliy o‘quv dasturining samarali amalga oshirilishi o‘quvchilarning kelgusidagi ta‘lim faoliyati uchun mustahkam poydevor yaratadi. Ona tili fanini o‘qitishda yuzaga kelayotgan muammolarni aniqlash, ularning sabablarini tahlil qilish va amaliy yechimlarni ishlab chiqish ta‘lim sifatini oshirishning muhim shartlaridan biridir. Shu sababli milliy o‘quv dasturining mazmunini chuqur anglash, uni ta‘lim amaliyotiga mos ravishda tatbiq etish hamda samarali pedagogik usullarni ishlab chiqish bugungi boshlang‘ich ta‘lim oldida turgan ustuvor vazifalardan hisoblanadi.

Mazkur maqolaning maqsadi boshlang‘ich ta‘limda ona tili bo‘yicha milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etish jarayonida uchraydigan asosiy muammolarni tahlil qilish,

ularning kelib chiqish sabablarini aniqlash va ta‘lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladigan pedagogik yechimlarni asoslab berishdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun milliy o‘quv dasturining ta‘lim jarayonidagi ahamiyatini yoritish, ona tili darslarini tashkil etishdagi metodik qiyinchiliklarni o‘rganish hamda o‘quvchilarning nutqiy va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilgan samarali usullarni tavsiya etish nazarda tutiladi.

Boshlang‘ich ta‘limda ona tili bo‘yicha milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etish ta‘lim mazmunini yangilash, o‘quvchilarning bilim olish faoliyatini takomillashtirish va zamonaviy pedagogik yondashuvlarni keng qo‘llash bilan chambarchas bog‘liq. Milliy o‘quv dasturi o‘quvchilarning faqat nazariy bilimlarni egallashini emas, balki o‘zlashtirgan bilimlarini kundalik hayotda qo‘llay olishini, mustaqil fikrlashini, muloqotga kirishishini va o‘z nuqtayi nazarini asosli bayon etishini ham nazarda tutadi. Shu sababli ona tili darslarini tashkil etishda o‘quvchilarning yosh xususiyatlari, bilish imkoniyatlari, qiziqishlari va individual ehtiyojlarini hisobga olish muhim ahamiyatga ega. O‘qituvchi dars jarayonida o‘quvchilarni tayyor ma‘lumotlarni yodlashga emas, balki til hodisalarini anglash, taqqoslash, tahlil qilish va xulosa chiqarishga yo‘naltirishi lozim. Milliy o‘quv dasturining asosiy xususiyatlaridan biri ta‘lim natijalariga yo‘naltirilganlik va kompetensiyaviy yondashuvning ustuvorligidir. Kompetensiyaviy yondashuv o‘quvchilarning egallagan bilimlarini turli vaziyatlarda mustaqil qo‘llay olish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ona tili fanida bu yondashuv o‘quvchilarning tinglab tushunish, og‘zaki nutq, o‘qish va yozish ko‘nikmalarini o‘zaro bog‘liq holda shakllantirish orqali namoyon bo‘ladi. Masalan, o‘quvchiga muayyan matnni o‘qish, uning mazmunini tushuntirish, matn yuzasidan savollarga javob berish va shu mavzuda mustaqil fikr bildirish topshirig‘ining berilishi bir vaqtning o‘zida bir nechta nutqiy ko‘nikmani rivojlantiradi. Bunday topshiriqlar o‘quvchilarning bilimlarni yaxlit tarzda o‘zlashtirishiga va til vositalaridan amaliy foydalanishiga imkon yaratadi.

Biroq milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etishda ayrim metodik va tashkiliy muammolar uchrashi mumkin. Ulardan biri o‘qituvchilarning yangi ta‘lim talablarini dars jarayoniga to‘liq singdirishida kuzatiladigan qiyinchiliklardir. An‘anaviy ta‘limda ko‘pincha o‘qituvchining tushuntirishi va o‘quvchining tayyor ma‘lumotlarni o‘zlashtirishi ustuvor bo‘lgan bo‘lsa, zamonaviy yondashuv o‘quvchining faol ishtiroki, mustaqil izlanishi va amaliy topshiriqlarni bajarishini talab etadi. Ushbu o‘zgarish o‘qituvchidan darsni oldindan puxta rejalashtirish, topshiriqlarni ta‘lim maqsadlariga muvofiq tanlash va har bir o‘quvchining faolligini ta‘minlashni talab qiladi. Shuning uchun pedagoglarning metodik tayyorgarligini oshirish, malaka oshirish mashg‘ulotlarini amaliy faoliyat bilan uyg‘unlashtirish va ilg‘or pedagogik tajribalarni ommalashtirish muhim vazifalardan hisoblanadi. Yana bir muhim muammo o‘quvchilarning bilim darajasi va individual imkoniyatlari o‘rtasidagi farqlar bilan bog‘liq. Bir sinfda o‘qish va yozish ko‘nikmalari yaxshi shakllangan o‘quvchilar bilan bir qatorda, matnni tushunish, fikrini izchil ifodalash yoki imlo qoidalarini qo‘llashda qiynaladigan bolalar ham bo‘lishi mumkin. Barcha o‘quvchilarga bir xil murakkablikdagi topshiriqlarni berish ayrim bolalarning darsga bo‘lgan qiziqishini pasaytirishi, boshqalarining esa imkoniyatlarini to‘liq namoyon etishiga to‘sqinlik qilishi mumkin. Bunday vaziyatda differensial yondashuvdan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Differensial yondashuv o‘quvchilarga ularning bilim darajasi va ehtiyojlariga mos topshiriqlar berishni nazarda tutadi. Masalan, ayrim o‘quvchilarga so‘zlardan gap tuzish, boshqalariga matnni tahlil qilish, yuqori

tayyorgarlikka ega o‘quvchilarga esa mustaqil hikoya yaratish yoki matnni ijodiy davom ettirish vazifalari berilishi mumkin. Natijada har bir o‘quvchi o‘z imkoniyatlariga muvofiq faoliyat olib boradi va bosqichma-bosqich rivojlanadi.

Ona tili darslarida o‘quvchilarning nutqiy kompetensiyasini rivojlantirish milliy o‘quv dasturini samarali amalga oshirishning muhim yo‘nalishlaridan biridir. Nutqiy kompetensiya o‘quvchining fikrini tushunarli, izchil, grammatik jihatdan to‘g‘ri va mazmunan aniq ifodalash qobiliyatini qamrab oladi. Ushbu kompetensiyani shakllantirishda suhbat, hikoya tuzish, matnni qayta bayon qilish, savol-javob, munozara elementlari va ijodiy yozma ishlar samarali vosita hisoblanadi. Masalan, o‘qituvchi o‘quvchilarga tabiat, oila, maktab yoki do‘stlik mavzusida qisqa matn tuzishni topshirishi mumkin. Bunda o‘quvchilar mavzuga mos so‘zlarni tanlaydi, gaplarni mantiqiy ketma-ketlikda joylashtiradi va o‘z fikrlarini yozma ravishda ifodalashga harakat qiladi. O‘qituvchi esa ularning ishlarini tahlil qilib, yo‘l qo‘yilgan xatolarni tushuntiradi hamda to‘g‘ri ifodalash usullarini ko‘rsatadi. Bu jarayon o‘quvchilarning so‘z boyligini kengaytirish, fikrlashini rivojlantirish va yozma nutqini takomillashtirishga yordam beradi. Milliy o‘quv dasturini amaliyotga joriy etishda zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanish ham alohida ahamiyatga ega. Interfaol metodlar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshirish, ularni mustaqil fikrlashga undash va o‘zaro hamkorlikda ishlash ko‘nikmalarini shakllantirish imkonini beradi. Xususan, “Aqliy hujum”, “Klaster”, “B-B-B”, “Sinkveyn” kabi metodlardan ona tili darslarida maqsadga muvofiq foydalanish mumkin. “Aqliy hujum” metodi yangi mavzu yuzasidan o‘quvchilarning dastlabki bilimlarini aniqlash va turli fikrlarni yuzaga chiqarishga yordam beradi. “Klaster” metodi muayyan tushuncha bilan bog‘liq so‘z va fikrlarni tizimlashtirishga xizmat qiladi. “B-B-B” metodi esa o‘quvchilarning mavzu bo‘yicha nimalarni bilishi, nimalarni bilishni istashi va dars yakunida nimalarni o‘rganganini aniqlash imkonini beradi. Ushbu metodlar o‘quvchilarning bilimlarini faollashtirish bilan birga, darsning maqsadi va mazmunini yaxshiroq anglashlariga ham yordam beradi. Didaktik o‘yinlardan foydalanish ham boshlang‘ich sinflarda ona tili ta‘limini samarali tashkil etishning muhim vositalaridan biridir. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari o‘yin faoliyatiga katta qiziqish bildirganligi sababli o‘quv materiallarini o‘yin shaklida taqdim etish ularning darsga jalb etilishini kuchaytiradi. Masalan, “So‘zni top”, “Ortiqcha so‘zni aniqlang”, “Gapni davom ettiring”, “Kim tez va to‘g‘ri tuzadi?” kabi didaktik o‘yinlar orqali o‘quvchilarning lug‘at boyligi, imlo savodxonligi, grammatik bilimlari va tezkor fikrlash qobiliyatini rivojlantirish mumkin. Biroq o‘yinlar faqat ko‘ngilochar faoliyat sifatida emas, balki aniq ta‘limiy maqsadga xizmat qiladigan metodik vosita sifatida tashkil etilishi kerak. O‘qituvchi o‘yinining mazmuni, davomiyligi, topshiriqlar murakkabligi va kutilayotgan natijalarini oldindan belgilab olishi lozim.

Ona tili fanini o‘qitishda matn bilan ishlashga alohida e‘tibor qaratish zarur. Matn o‘quvchilarning o‘qib tushunish, tahlil qilish, asosiy fikrni aniqlash, voqealar ketma-ketligini anglash va xulosa chiqarish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, matn ustida ishlash grammatik bilimlarni amaliyotda qo‘llash imkoniyatini ham yaratadi. Masalan, o‘quvchilarga matndan ot, sifat va fe‘llarni aniqlash, ma‘nodosh yoki zid ma‘noli so‘zlarni topish, matnga mos sarlavha tanlash hamda uning mazmunini o‘z so‘zlari bilan ifodalash topshiriqlari berilishi mumkin. Bunday mashqlar til birliklarini alohida yodlash bilan cheklanmasdan, ularning nutqdagi vazifasini anglashga yordam beradi. Matn tanlashda esa uning mazmuni

o‘quvchilarning yoshiga, qiziqishlariga va hayotiy tajribasiga mos bo‘lishi muhimdir. Milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etishda baholash tizimini takomillashtirish ham dolzarb masalalardan biridir. O‘quvchilarning bilimni baholash faqat to‘g‘ri javoblar sonini aniqlash bilan cheklanmasligi, balki ularning fikrlash jarayoni, topshiriqni bajarish usuli, mustaqil xulosa chiqarishi va bilimlarini amalda qo‘llash darajasini ham qamrab olishi lozim. Buning uchun aniq mezonlar asosida baholash, kuzatish, og‘zaki savol-javob, yozma topshiriqlar, o‘zini o‘zi baholash va o‘zaro baholash usullaridan foydalanish mumkin. Masalan, matn tuzish topshirig‘ini baholashda mazmunning mavzuga mosligi, gaplarning izchilligi, so‘zlardan to‘g‘ri foydalanish, imlo va tinish belgilariga rioya qilish kabi mezonlar hisobga olinadi. Bunday yondashuv o‘quvchiga o‘zining kuchli tomonlari va takomillashtirishi zarur bo‘lgan jihatlarini anglashga yordam beradi. Shu bilan birga, baholash jarayonida xatolarni faqat kamchilik sifatida ko‘rsatish emas, balki ularni o‘rganish va tuzatish imkoniyati sifatida tushuntirish muhimdir. Dars jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish milliy o‘quv dasturining mazmunini o‘quvchilarga tushunarli va qiziqarli tarzda yetkazishga xizmat qiladi. Elektron taqdimotlar, interaktiv mashqlar, audio matnlar, ta‘limiy videolar va raqamli topshiriqlar o‘quvchilarning eshitish, ko‘rish va amaliy bajarish orqali bilimlarni o‘zlashtirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Masalan, audio matnni tinglash orqali o‘quvchilar tinglab tushunish ko‘nikmalarini rivojlantirishi, elektron topshiriqlar yordamida esa imlo va grammatikaga oid bilimlarini mustahkamlashi mumkin. Biroq texnologiyalardan foydalanish darsning asosiy maqsadiga mos bo‘lishi lozim. Texnik vositalarning mavjudligi o‘z-o‘zidan ta‘lim sifatini oshirmaydi; ularning samaradorligi o‘qituvchi tomonidan qanday tanlanishi va o‘quv jarayoniga qay tarzda integratsiya qilinishiga bog‘liq. Shu sababli raqamli vositalardan foydalanish an‘anaviy metodlar, jonli muloqot va mustaqil yozma mashqlar bilan uyg‘unlashtirilishi kerak. Milliy o‘quv dasturini samarali amalga oshirishda o‘quv-metodik ta‘minot masalasi ham muhim o‘rin egallaydi. Darsliklar, metodik qo‘llanmalar, qo‘shimcha mashqlar va baholash materiallari o‘qituvchiga darsni maqsadga muvofiq tashkil etishda yordam beradi. O‘quv materiallarining mazmuni o‘quvchilarning yoshiga mos, tushunarli, izchil va amaliy faoliyatga yo‘naltirilgan bo‘lishi lozim. Shu bilan birga, o‘qituvchi faqat darslikdagi topshiriqlar bilan cheklanib qolmasdan, sinfning imkoniyatlari va o‘quvchilarning ehtiyojlaridan kelib chiqib, qo‘shimcha mashqlarni ishlab chiqishi mumkin. Bunday faoliyat pedagogning ijodkorligini rivojlantiradi va ta‘lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Metodik materiallarni tanlashda esa ularning amaldagi o‘quv dasturi talablariga mosligi va belgilangan ta‘lim natijalariga erishishga xizmat qilishi hisobga olinishi zarur.

Milliy o‘quv dasturini amaliyotga tatbiq etishdagi muammolarni bartaraf etish uchun, avvalo, o‘qituvchilarning metodik tayyorgarligini tizimli ravishda rivojlantirish lozim. Buning uchun seminarlar, amaliy mashg‘ulotlar, ochiq darslar, tajriba almashish uchrashuvlari va metodik birlashmalar faoliyatidan samarali foydalanish mumkin. Ayniqsa, nazariy ma‘lumotlarni amaliy mashg‘ulotlar bilan uyg‘unlashtirish o‘qituvchilarga yangi yondashuvlarni o‘z darslarida mustaqil qo‘llash imkonini beradi. Bundan tashqari, tajribali pedagoglarning samarali dars ishlanmalari, topshiriqlari va baholash usullarini o‘rganish ham muhim ahamiyatga ega. O‘qituvchilar o‘rtasidagi kasbiy hamkorlik ta‘lim jarayonida uchraydigan muammolarni birgalikda muhokama qilish va ularga maqbul yechimlar topishga yordam beradi. Shuningdek, ota-onalar bilan hamkorlikni mustahkamlash ona tili ta‘limining

samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. O‘quvchining nutqiy rivojlanishi faqat maktabdagi mashg‘ulotlarga emas, balki oiladagi muloqot muhiti va kitobxonlik odatlariga ham bog‘liq. Shu sababli ota-onalarga farzandlari bilan muntazam suhbatlashish, kitob o‘qish, o‘qilgan matn yuzasidan savollar berish va bolalarning fikrlarini erkin ifodalashiga imkon yaratish tavsiya etiladi. Oila va maktab hamkorligi natijasida o‘quvchilar yangi so‘zlarni o‘zlashtirish, fikrlarini izchil bayon qilish va o‘qishga bo‘lgan qiziqishlarini rivojlantirish uchun qo‘shimcha imkoniyatlarga ega bo‘ladilar.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich ta‘limda ona tili bo‘yicha milliy o‘quv dasturini samarali amalga oshirish ta‘lim sifatini oshirish va o‘quvchilarning nutqiy hamda kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu jarayonda uchraydigan muammolarni bartaraf etish uchun o‘qituvchilarning metodik mahoratini oshirish, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan foydalanish, o‘quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish zarur. Milliy o‘quv dasturini amaliyotga izchil tatbiq etish orqali o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, savodxonligi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga erishish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. **“O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida**. PF-158-son Farmon. – Toshkent, 2023.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. **“Ta‘lim-tarbiya tizimini yanada takomillashtirishga oid qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”**. – Toshkent, 2020.
3. O‘zbekiston Respublikasi. **“Ta‘lim to‘g‘risida”gi Qonun**. O‘RQ-637-son. – Toshkent, 2020.
4. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta‘limi vazirligi. **Boshlang‘ich ta‘lim bo‘yicha milliy o‘quv dasturi**. – Toshkent, 2021.
5. Qodirov M., Ne‘matov H., Abduraimova M. **Ona tili: 1-sinf uchun darslik**. – Toshkent: Respublika ta‘lim markazi, 2023.
6. Qosimova K., Matchonov S., G‘ulomova X., Yo‘ldosheva Sh., Sariyev Sh. **Ona tili o‘qitish metodikasi**. – Toshkent: Nosir, 2009.
7. G‘ulomova X., Yo‘ldosheva Sh., Shodmonqulova D. **Ona tili o‘qitish metodikasi**. – Toshkent: O‘qituvchi, 2009.